

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2014-2015

Στόχος θεωρίας: Η ανάπτυξη του γνωστικού αντικείμενου της κοινωνιολογίας του χώρου. Η θεωρητική προσέγγιση της διαλεκτικής σχέσης του χώρου και του κοινωνικού περιβάλλοντος. Η ανάλυση της μετάβασης από το φυσικό στο δομημένο χώρο, με την εξέλιξη των κοινωνικών δομών. Η εμβάθυνση σε κατηγορίες εσωτερικών χώρων πρωτογενούς και εκλογικευμένης κοινωνικοποίησης.

Σκοπός θεωρίας: Η απόκτηση γνώσεων που αφορούν: στην επιστήμη της κοινωνιολογίας του χώρου, τη σχέση της με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες καθώς και με το αντικείμενο του σχεδιασμού εσωτερικών χώρων. Η ανάπτυξη κοινωνιολογικών θεωρήσεων ικανών να συσχετίσουν την πραγμάτωση των δομημένων χώρων με τις ανθρώπινες σχέσεις και δραστηριότητες. Η ερμηνευτική ανάγνωση των εσωτερικών χώρων ως πεδίων κοινωνικών σχέσεων με ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Περιγραφή του μαθήματος : Παρουσιάζονται βασικές έννοιες και αναλύεται το αντικείμενο της κοινωνιολογίας του χώρου και ο τρόπος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αναλυτικό, ερμηνευτικό εργαλείο για το δομημένο χώρο. Αναλύονται ιδεολογικές και κοινωνικές αντιλήψεις διαφορετικών εποχών για το χώρο με αναφορά στο αρχαίο ελληνικό άστυ, τη ρωμαϊκή και τη βυζαντινή πόλη, τη μεσαιωνική και την αναγεννησιακή πόλη. Αναλύεται ο αστικός μετασχηματισμός που οδήγησε στη πτώση και τη μεταπολεμική βιομηχανική πόλη, για να καταλήξει στη σύνδεση των τοπικών πόλεων με το διεθνές σύστημα οικονομικών σχέσεων και την πολυπολιτισμικότητα, καθώς και την ανάδειξη του μοντέλου της παγκόσμιας πόλης. Το φαινόμενο της αστικοποίησης του χώρου ερμηνεύεται διαμέσου τεσσάρων κοινωνικών θεωριών: της Ευρωπαϊκής θετικιστικής προσέγγισης, της μαρξιστικής ερμηνείας, της οικολογικής προσέγγισης και της λειτουργικής προσέγγισης.

Στη συνέχεια αναλύεται η κοινωνική ένταξη του ατόμου στο δομημένο χώρο και η αλληλεπίδραση ανθρώπου- περιβάλλοντος διαμέσου λειτουργικών κατηγοριών εσωτερικών χώρων: της κατοικίας, του σχολείου, του χώρου εργασίας, των χώρων ψυχαγωγίας, πολιτισμού και γνώσης, αλλά και των ειδικών χώρων λατρείας, απομόνωσης και περιορισμού.

Διεξαγωγή και αξιολόγηση μαθήματος: Το μάθημα περιλαμβάνει σειρά διαλέξεων από τη διδάσκουσα.

Οι φοιτητές επιλέγουν κατηγορία χώρων με βάση τη χρήση τους και μελετούν τις κοινωνικές συνθήκες που παρουσιάζονται σε κινηματογραφικές ταινίες οι οποίες διαδραματίζονται σε αυτούς τους χώ-

ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τμήμα
Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων

Κοινωνιολογία του χώρου

Διδάσκουσα
Δρ Ζωή Γεωργιάδου
Τηλ. 210 9533224
email zoegeo@teiath.gr

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Σ. Νικολαΐδου, 1993, *Η κοινωνική οργάνωση του αστικού χώρου*, Αθήνα, Παπαζήσης.

Κάλυψη ύλης 90%

Μποτετζάγιας Ι., Καραμίχας Γ., 2008, *Περιβαλλοντική Κοινωνιολογία*, Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική

Κάλυψη ύλης 50%

ρους, για την εκπόνηση ομαδικής εργασίας.

Η εργασία τους παρουσιάζεται και εξετάζεται προφορικά στα τελευταία μαθήματα, ενώ μέχρι την παράδοση της θα διορθώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, με παρουσίαση της ομάδας μελέτης σε ημέρες και ώρες, που θα ορισθούν κατόπιν συνεννόησης.

Ο πίνακας περιεχομένων της εργασίας οριστικοποιείται με παρουσίαση την **Πέμπτη 4-12**. Ο αριθμός φοιτητών ανά ομάδα και υλικό είναι κατ' ελάχιστο 3 και κατά μέγιστο 7 άτομα. Η εργασία παραδίδεται σε ηλεκτρονική μορφή πριν την παρουσίαση της βάσει προδιαγραφών που θα ανακοινωθούν στον ιστότοπο του μαθήματος.

Η αξιολόγηση της προσαμετράται σε ποσοστό 50% στην τελική βαθμολογία. Το υπόλοιπο 50% βασίζεται σε ατομική γραπτή εξέταση, η οποία είναι υποχρεωτική.

Πρόγραμμα διαλέξεων

9/10: **Εισαγωγή Τι είναι η κοινωνιολογία και πως μπορεί να ερμηνεύσει το χώρο**

16/10: **Οι σημαντικοί κοινωνιολόγοι στοχαστές**

23/10: **Ο χώρος στις πρώιμες κοινωνίες Το αρχαίο άστυ, η Ρωμαϊκή και η βυζαντινή πόλη.**

30/10: **Η μεσαιωνική και αναγεννησιακή πόλη. Βιομηχανικές και σύγχρονες πόλεις. Η παγκόσμια πόλη**

6/11: **Σύγχρονες θεωρίες για την αστική ανάπτυξη**

13/11: **Η αστικοποίηση στο νεοελληνικό κράτος**

20/11: **Κοινωνικοποιημένο περιβάλλον**

27/11 : **Η κατοικία**

4/12: **Το σχολείο**

11/12: **Χώροι εργασίας**

18/12: **Χώροι απομόνωσης και περιορισμού**

8/1, 15/1, 22/1: Παρουσίαση εργασιών

29/1: **Σύνοψη**

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

Ελληνική :

Σ. Νικολαΐδου, 1993, *Η κοινωνική οργάνωση του αστικού χώρου*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Μ. Castells, *Πόλη και κοινωνία, Ιδεολογία, κοινωνιολογική θεωρία και σχεδιασμός*, Αθήνα: Ν. Σύνορα

Σ. Κονταράτος, 1983, *Η εμπειρία του αρχιτεκτονημένου χώρου και το σωματικό σχήμα*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, Ζαχαρόπουλος, Αθήνα

Αριστοτέλης, *Η Αθηναίων Πολιτεία*, Ζαχαρόπουλος, Αθήνα

Πλάτωνος, *Τίμαιος*, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος.

Πλάτωνος, *Κριτίας*, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος

Πλάτωνος, *Νόμοι*, Αθήνα, Ζαχαρόπουλος

Ι. Καλβίνο, 1982, *Αόρατες πόλεις*, Αθήνα, Οδυσσεάς

Γ. Σαρηγιάννης, 1985, *Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία της πόλης*, Αθήνα

Γ. Τσαούσης, 1984, *Εισαγωγή στην κοινωνιολογία, Η κοινωνία του ανθρώπου*, Αθήνα: Gutenberg.

Δ. Φιλιππίδης, 1990, *Για την Ελληνική πόλη, μεταπολεμική πορεία και μελλοντικές προοπτικές*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Giddens, 2002, *Κοινωνιολογία*, Αθήνα: Gutenberg.

- Weber M, 2003, *Η Πόλη*, Αθήνα: Εκδ. Κένταυρος (εισαγωγή από τον Θ. Γκιούρα).
- Χτούρης Σ., 1999, *Ορθολογικά και συμβολικά δίκτυα*, Αθήνα: Εκδόσεις Νήσος.
- Savage M., Ward A., 2005, *Αστική Κοινωνιολογία, Καπιταλισμός και Νεωτερικότητα*, Αθήνα: Παπαζήσης
- Πετμετζίδου Μ. (επιμ) , 2005, *Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία, Τόμος I, II*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
- Benevolo L, 1997, *Η πόλη στην Ευρώπη*, Αθήνα: Εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- Rinol J.L., 2000, *Ο κόσμος των πόλεων το 18ο αιώνα*, Αθήνα: Εκδ. Πλέθρον
- Bauman Z, 2004, *Παγκοσμιοποίηση. Οι συνέπειες για τον άνθρωπο*. Αθήνα: Πολύτροπον
- Μποτετζάγιας Ι., Καραμίχας Γ., 2008, *Περιβαλλοντική Κοινωνιολογία*, Αθήνα: Κριτική.

Ξενόγλωσση

- Dear M., 2002, *From Chicago to LA: Making Sense of Urban Theory*, University of Southern California, LA
- Soja E., 2000, *Postmetropolis: Critical Studies of Cities and Regions*, Blackwell, Oxford.
- Lefebvre H., 1991, *The Production of Space*, London: Blackwell
- Hubbard Ph.(Editor), Kitchin R. (Editor) , 2011, *Key Thinkers on Space and Place*, Great Britain: CPI Antony Rowe
- Keimpe Algra, 1994, *Concepts of Space in Greek Thought (Philosophia Antiqua)*, UK: Brill
- Zieleniec A, 2007, *Space and Social Theory (BSA New Horizons in Sociology)*, USA, Sage Publication
- Sassen S, 1991, *The Global City*, NJ: Princeton University Press
- Sennett R., 1994, *Flesh and Stone, The Body and the City in Western Civilization*, London: Faber and Faber
- Thrift N, 1996, *Spatial Formations*, London: Sage
- Markus T., 1993, *Buildings and power: Freedom and Control in the Origin of Modern Building Types*, London: Routledge.
- Hanson J, 1999, *Decoding Homes and Houses* Cambridge: Cambridge University Press.
- Hillier B., Hanson J. 1984, *The Social Logic of Space*, Cambridge: Cambridge University Press.